

naših političkih strank. Potom tiska se nam godi krivica, potom tiska bi se morala tudi poravnati.

Ako bi bili nam nasprotni listi pravični, bi morali dobesedno objaviti naš odgovor iz 33. številke. Potem bi spoznali resnico — golo in nepokvarjeno resnico — tudi tisti, ki niso čitali našega lista. Tako bi bilo to, kar se godi sedaj med nami, jasno tudi vsi široki javnosti, in njene simpatije bi se nagnile na našo stran.

Tako ravnanje bi bilo pravično in pošteno!

Risanje v ljudski šoli po sedanjih zahtevah.

Spisal Fr. Suher.

(Dalje.)

5. Šolsko leto.

Naloga.

Risanje po predmetu se pomakne za eno stopnjo više. Barvne, prostolehtne vaje, izrezovanje, kombinacije; perspektiva enostavnih voglatih teles v frontalni leži in od vogla (risano samo s črtami). Projekcijsko risanje in risanje na pamet.

Zgledi.

- Prostolehtne vaje: Ponavljanje osnovnih oblik (krog, elipsa, osmica); špirala, njene kombinacije in uporabe; zavoj, njegove kombinacije in uporabe.
- Proste vaje s čopičem in barvne vaje. Slikanje raznih listov in predmetov po obliki in barvi. Študije o njih po naravi: 1. ploskev, 2. skica, 3. žilni presledki: a) glavni b) stranski in glavni, 4. barvna vaja, 5. izrezovanje, 6. uporaba — Snovni vzorci.
- Perspektiva. Predmet od vogla z dvema bežiščema: kvarta, kuverta, škatla, miza, svetiljka (navadna prizmatična), kovček, klop itd.
- Projekcijsko risanje in izrezovanje mrež: cilindri, piramida (4 stranična), stožec in razni uporabni predmeti.
- Po spominu: razni predmeti in ilustriranje. 1 ura na mesec. Materijal in oblika risb kakor za 4. šolsko leto.

6. Šolsko leto.

Naloga.

Risanje po predmetu zavzema prvo mesto, opazujejo se glavne sence, (nasebne in odsebnne in izražajo se preprosto tudi s samimi črtkami).

Barvne, prostolehtne vaje, perspektiva enostavnih porabnih posod in risanje po spominu.

Zgledi.

- Perspektiva: manšeta, vratnik, podstavek za cvetni lonec, cvetni lonec, pokrov, okrožnik, skleda itd., dleto, kladivo, obličje itd.
- Proste vaje s čopičem: listi in njih uporaba, ptičje perje; snovni vzorci; sadje: črešnja, češnja, breskva, hruška, jabolko in oblične vaje (silhuete) raznih predmetov.
- Linearno risanje: 3 projekcije 4 in 6 stranične prizme (in mreže), projekcije raznih tehniških predmetov, n. pr. klopi. Za dekleta namesto tega: risanje krojev, monogramov itd.
- Prostolehtne vaje: špirala in nje raba, kombinacije in razni predmeti; zavoj.
- Risanje po spominu: razni predmeti iz perspektivnega risanja in iz narave; študije po gibajočih se predmetih. — Ilustriranje. Materijal: kakor za 5. šolsko leto.

7. Šolsko leto.

Naloga.

Risanje porabnih predmetov, svežih vej in cvetic z barvo in otenjavo stopi v ospredje.

Barvne vaje po listih (jesenskih najbolj), sadju, ptičjem perju in nekaterih metuljih.

Prostolehtne vaje, linearno risanje in risanje na pamet.

Zgledi.

- Perspektiva: Listi na rastlinah in njih obrati, polževa luščina, klobuk, košarica, skleda, razno orodje in sadje itd.
- Proste vaje s čopičem. Sveže rastline in cvetice: zvonček, vijolica, mačka, pasji zob, tulipan, sadje: kakor v 6. šolskem letu z višjimi zahtevami, kostanj, limona in oranža; metulji: glogov belin in kapusov belin z belo barvo na temen papir, rumenjak (Zitronenfalter), rjavi hrošč itd.
- Prostolehtne vaje: špirala in zavoj in njih uporaba.
- Linearno risanje: Okrajšana piramida in okrajšan stožec; razni predmeti iz prirodoslovja in drugih strok, n. pr. termometer, barometer, sesalnik itd. (Dekleta rišejo vzorce, geometrijske ornamente).
- Risanje po spominu kakor v 6. šolskem letu. Materijal kakor prej in še risalno pero za roko, šestilo, deska itd. Oblika risb, če mogoče, večja.

8. Šolsko leto.

Naloga.

Ponavljanje snovi iz prejšnjih let in nje razširjanje. Risanje težjih predmetov, zlasti posod, sestava (slikovita) skupin in lahkih tihožitij, deli sobe, interjeri, hiše in nje deli, pogledi na prosto.

Prostolehtne, barvne vaje, projekcijsko risanje in po spominu.

Zgledi.

- Perspektiva: Glej snov, navedeno v nalogi za 8. šolsko leto.
- Barvne vaje: cvetice, metulji, hrošči, školjke in polži; šamotne plošče, pečnice; ribe, nagačeni ptiči itd.
- Prostolehtne vaje: Palmete in razni drugi okraski naravnost s predmetov; vrtnice v renesančnem slogu, arabeske itd.
- Linearno risanje: Za dečke razni deli strojev in drugih tehniških predmetov, črteži hiš, situacijsko risanje. Za dekleta: risanje vzorcev, monogramov, izvirne kompozicije (preproste) za ročna dela.
- Risanje na pamet kakor v 6. in 7. šolskem letu z višjimi zahtevami. (Ročna dela). Materijal: kakor v 7. šolskem letu. Oblika risb (če mogoče) večja. Dodatek. Na vseh stopnjah: opazovanje umetnin. (Konec.)

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice ima svoj izvanredni občni zbor dne 11. septembra ob 10. uri dopoldne v D. M. v Polju v šoli. Predaval bo nadučitelj Janko Žirovnik: Naša organizacija. Popoldne pohod papirnice.

Književnost in umetnost.

Učiteljski Glasnik. Glasilo sveopće učiteljske štedne i posmrtno zadruge „Danice“ u Grubišnopolju. Časopis za učitelstvo i sve prijatelje pučke prosvjete. Lastnika: Vjekoslav

Klemen, ravnatelj-učitelj v Grubišnopolju, in Vilko Lavoger, učitelj v Zajezi. Ureja Vjekoslav Klemen. „Učiteljski Glasnik“ izhaja vsakega 5. in 20. v mesecu. Vseletna naročnina stane 6 K. — Ravnokar je izšla prva številka tega novega učiteljskega lista. Uredništvo objavlja svoj program, pišeč doslovno: Naša je zadača, da bude „Učiteljski Glasnik“ neko sredstvo, koje će podupirati interese učiteljstva u njegovim molbama, kao i u pravednim zahtjevima pa će u tom smjeru „Učiteljski Glasnik“ pisati, da se što prije pomogne pučkom učiteljstvu. — Opisat ćemo naša jadna stanja, naš mukotrpan život, pa neka znadu svi faktori do kojih stoji naša budućnost i naša sudbina, da je učitelj kao uzgojitelj mladeži i naroda u hrvatskoj domovini najveća sirota u početku i na svršetku njegovoga učiteljskoga službovanja, a po tom nema ni ugleda, barem ne onakovog, kakav imadu drugi manji činovnici, a bolje situirani sa plaćom. „Učiteljski Glasnik“ biti će vazda na braniku svega pučkoga učiteljstva, pa će rado primati i ovakove članke, koji budu u istom smjeru pisani. — „Učiteljski Glasnik“ braniti će ugled pučkoga učiteljstva, a ići će za slogom i ljubavi bez razlike vjere i narodnosti sveukupnoga učiteljstva. — „Učiteljski Glasnik“ podupirati će sve, što je dobro i plemenito i zastupati će učiteljske interese na svim poljima. — „Učiteljski Glasnik“ ostati će vjeran svomu programu u dobrobit pučkoga učiteljstva. — „Učiteljski Glasnik“ će nastojati, da pučko učiteljstvo stoji u dobrom skladu sa svima faktorima izvan škole, ali ne dati se od nikoga poniživati, a na uštrb samoga staleža. — „Učiteljski Glasnik“ rado će primati sve članke, koji smjeraju na boljak samoga učiteljstva prema okolnostima naroda domovine Hrvatske i drugih pokrajina. — Želimo također donášati iz svih dnevnih listova sve važnije članke, što se tiče našega učiteljskoga staleža, jer znademo i osvjedočeni smo, da ima više od polovice učitelja, koji nemaju prilike, da do dnevnih listova dodju i da sazna, što se o učiteljskom staležu piše i kako mu se kroji o sudbini njegovojoj. — A napose donášati će „Učiteljski Glasnik“ nješto i za zabavu, što će se sigurno svidjati našem učiteljstvu.

Kaj mora mladina vedeti o alkoholu? Spisala Jožef Steger, c. kr. okr. šolski nadzornik v Imstu, in dr. Adolf Daum, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, poslovni vodja „Oesterr. Verein gegen Trunksucht“. Poslovenil F. G. — Cena 40 h. — Samozaložba. 1906. — To je jako instruktivna knjižica, ki opisuje v prvem delu škodljivost alkohola. V drugem delu pa je priobčena povest „Nevaren prijatelj“, ki jo je spisal Ferdinand Frank, poslovenil pa F. G. — Preverjeni smo, da bo pričujoča knjižica naši mladini v veliko korist. Treba je le, da se čim najbolj razširi med njo. In to je lahko, ker ji je cena nizka.

Kako je mogoče povzdigniti tujski promet v kakem kraju? Spisal F. G. — Ponatisk iz „Gorenjca“. V Ljubljani, 1906. Izdala in založila deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem. — Kranjska dežela ima nešteto prirodnih lepôt, ki jih občudujejo tujei. Ker ni na Kranjskem druge industrije, se je treba lotiti takozvane industrije prometa tujcev. Da se prične v tem pogledu korenito delovati, je spisano to navodilo, ki razmotriva v kratkih potezih, kako je mogoče povzdigniti promet tujcev.

Na divjem zapadu. Tri povesti iz življenja Indijancev za mladino. (Pravilnejše bi bilo: Tri povesti za mladino . . .) Z ilustracijami v barvotisku. Vsebina: Lovec. — Podčastnikova hči. — Zadnji Mohikanec. — Založil L. Schwentner v Ljubljani. 1906. — Cena: 1 K 20 h, po pošti 1 K 30 h.

Kapitan Žar ali Kleč v Tihem morju. Povest za mladino. S slikami v barvotisku. Založil L. Schwentner v Ljubljani. 1906. — Cena: 1 K 20 h, po pošti 1 K 30 h.

Ljudmila Poljanec: Poezije. Naznanili smo že, da je izdala gđ. učiteljica Poljančeva svoje poezije pri Schwentnerju v Ljubljani. — Kdor prečita njene pesmi, mora priznati, da je Poljančeva izmed najboljših slovenskih pesnic. Njene poezije karakterizuje čista, nežna, dekliška lirika. V njih ni nobene velike, globoke misli, ki bi učinkovala s pretresljivo silo. Vse je mehko in toplo — kakor rahel diš pomladne sapice. V obilici zvonkih verzov je tudi precej praznih besed, ki pa se izgube v iskrenosti čuvstev, prevevajočih večino pesmi. — Najpopolnejši — po obliki in vsebini — je zadnji del „Epilog“, ki obsega 5 sonetov. Ti soneti so nastali očitno pod vplivom Kettejevih

poezij. (Primerjaj njegov ciklus „Moj Bog!“) Splošno so te poezije simpatičen pojav na našem književnem polju, in posebno ženski svet sprejme z radostjo ta dar ljubeznive pesnice.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: Učiteljsko društvo kamniškega okraja na račun pokroviteljine 50 K (1. rok); tovariš Ljudevit Černež, šolski voditelj v Grižah pri Celju, nabral povodom konference 6 K 20 h; g. Ivan Pr. Lampret, tiskar v Kranju, 30 K; gđ. Viki Dolenčeva nabrala v „Mantovi“ na Vrhniki 21 K 14 h; gđ. Mara Ivanovna-Tavčarjeva, učiteljica in pisateljica na Kopanju, nabrala med veselimi tarokisti v Ribnici 32 h z motto: Škis je monda — — — monda pagata tralala, gospod vodja pa kasira, hopsasa! Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt sta plačala tov. Emil Guštin, učitelj na Jesenicah in tov. Anton Pavčič, nadučitelj v Kostanjevici. Bog plati!

Štiridesetletnico učiteljstva praznuje dne 10. t. m. tovariš K. Engelman, nadučitelj v Domžalah. Čestitamo!

Osebnosti v novomeškem okraju. Šolski vodja Leopold Zupin v Brusnici gre v stalen pokoj. Na njegovo mesto pride kot provizorični učitelj Ivan Žnidaršič, doslej prov. učitelj na meščanski šoli v Krškem. Provizorični vodja dvorazrednice v Hinah je postal prov. učitelj Alojzij Marok v Žužemberku. Dosedanji provizorični učitelj v Hinah Alojzij Mrak je prišel kot učitelj v Banjaloko pri Kočevju. Učiteljica Josipina Majde pride provizorično v St. Lovrenc. Učiteljica Klementina Pikl-Kos je premeščena iz Mirne peči v Zalog. Njeno mesto je dobil provizorični učitelj Ignacij Hude iz Velikih Lašč. Na šoli pri Beli cerkvi je nameščena provizorično učiteljica Marija Bučar. Provizorična učiteljica Hema Zajec v Žužemberku je dobila dopust zaradi bolezni do konca februarja 1907.

Učiteljske vesti na Gorenjskem. Učiteljica v Šenčurju, gđ. Marija Šlajpah, je umirovljena. — Začasna učiteljica v Srednji vasi pri Bohinju, gđ. Jerica Bizjak, je imenovana stalnim učiteljicam. — Mladinski pisatelj-nadučitelj Janko Leban pride na Bukovico nad Škofjo Loko. — Nadučitelj Rafael Zupanec je resigniral na mesto nadučitelja v Kropi.

Odlikovan tovariš na čebelarški razstavi v Ljubnem je Jos. Peitler, učitelj-voditelj pri Sv. Miklavžu pri Slov. gradu. Dobil je za izumljenje svojih parilijonov za vzimljenje čebel II. državno kolajno, za izumljenje neke preproste, a prav praktične priprave za topljenje voska pa Rietschejevo stiskalnico za izdelovanje umetnega satja. Mlademu čebelarju čestitamo na njegovih uspehih!

Petindvajsetletnico mature na učiteljskem v Mariboru so praznovali v Mariboru dne 8. t. m. učitelji, ki so tam maturirali l. 1881. Skoro polnoštevilno so se zbrali, se spominjali v prijateljskem sestanku in pomenku mladih dijaških let, se spominjali svojih umrlih učiteljev Levičnika, Ehrata, Janežiča, Mikložiča in Haniša ter umrlih tovarišev Krajnc, Pavla, Šumra, Lobnika in Zadravca. Dne 9. t. m. so napravili izlet v Kamnico, pozneje pa so si ogledali dež. sadjerejsko in vinorejsko šolo mariborsko. — Zbrani so bili: šolski vodja Arnečič iz Pameč, nadučitelj Bauer iz Štrasa, nadučitelj Hofbauer iz Kamnika, nadučitelj Jug iz Podoba, učitelj Karba iz Ljutomer, nadučitelj Kaučič iz Jurkloštra, nadučitelj Kellenberger iz Svečine, učitelj Kreinz iz Maribora, nadučitelj Leskovar iz Nove cerkve, učitelj Levstik iz Celja, nadučitelj Nedok iz Radgone, nadučitelj Neuner iz Mute, nadučitelj Megla iz St. Lenarta pri Vel. Nedelji, nadučitelj Pečovnik iz St. Jurja ob Taboru, nadučitelj Pireh iz Konjic, nadučitelj Porekar iz Huma, nadučitelj Salamun od Sv. Miklavža pri Ormožu, nadučitelj nemške šole v Konjicah Seidler, šolski vodja Smčnikar iz Zavodne, nadučitelj Walter iz Nemške Bistrice, nadučitelj Weinhardt iz Dornave in nadučitelj Zotter iz Gomil-skega.

Ljudski shod v „Narodnem domu“ v Ljubljani je priredila narodno-napredna in socialno-demokratska stranka tisti dan, ko se je začel III. katoliški shod, t. j. v nedeljo, dne